

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля
« 01 » лютого

Юрій БІДЗІЛЯ
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖУРНАЛІСТИКА В ЗОНАХ БОЙОВИХ ДІЙ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітня програма	Міжнародна журналістика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Журналістика в зонах бойових дій**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** освітньої програми «**Міжнародна журналістика**».

Розробник: *Соломін Євген Олександрович*, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри журналістики**

Протокол № 12 від 30 червня 2025 року

Завідувач кафедри Євген СОЛОМІН

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 9 від 30 червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-й	4-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3/4 самостійної роботи здобувача – $\frac{3}{4}$	7-й	7-й
	Лекції:	
	20 год.	6 год.
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	24 год.	6 год.
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Журналістика в зонах бойових дій» є формування у здобувачів освіти системних теоретичних знань і практичних навичок професійної діяльності журналіста в умовах збройних конфліктів, гібридних воєн та кризових ситуацій, з урахуванням міжнародних правових норм, етичних стандартів і вимог безпеки; ознайомлення студентів із сучасними підходами до висвітлення воєнних подій у міжнародному медіапросторі, принципами роботи з чутливим контентом, методами документування воєнних злочинів та інформаційних загроз; розвиток здатності відповідально, критично й безпечно створювати журналістські матеріали для національної та міжнародної аудиторії, дотримуючись принципів прав людини, толерантності, професійної відповідальності та психологічної стійкості.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні компетентності:

СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності загалом.

СК09. Здатність осмислювати актуальні суспільно-політичні процеси в Україні та за кордоном, виробляти та коригувати власну журналістську стратегію, план дій з урахуванням національних інтересів та геополітичних умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Журналістика в зонах бойових дій» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

«Телевиробництво»

«Виробництво цифрового контенту»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародна журналістика», вивчення навчальної дисципліни «Журналістика в зонах бойових дій» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПР):

ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань з представниками медіаспільноти, експертами, спікерами, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення міжнародного медіапродукту, а також його промоцію.

ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

ПР20. Майстерно оперувати сучасними методами роботи журналіста в умовах глобальних, національних і регіональних викликів.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Журналістика в зонах бойових дій**»:

ПР06. Планувати власну професійну діяльність та діяльність журналістського колективу в умовах збройних конфліктів і кризових ситуацій, з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, безпекових ризиків та етичних викликів.
ПР07. Координувати виконання індивідуальних журналістських завдань із завданнями колег у процесі роботи в редакційній команді, міжнародних медіапроектах і конвергентних ньюзрумах.
ПР11. Вільно та професійно спілкуватися з представниками медіаспільноти, експертами, військовими спікерами, правозахисниками й учасниками подій, використовуючи усну, письмову та електронну комунікацію українською мовою.
ПР16. Планувати та організовувати роботу з генерування журналістського контенту й створення міжнародного медіапродукту, а також здійснювати його поширення та промоцію в умовах воєнного та кризового інформування.
ПР18. Састосовувати необхідні знання, технології та комунікаційні стратегії для виходу з кризових інформаційних ситуацій, дотримуючись принципів толерантності, діалогу, співробітництва та захисту прав людини.
ПР20. Майстерно оперувати сучасними методами роботи журналіста під час висвітлення глобальних, національних і регіональних викликів, зокрема збройних конфліктів, інформаційних воєн, гуманітарних криз і надзвичайних ситуацій.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни «**Журналістика в зонах бойових дій**» є командні та індивідуальні проекти; презентації результатів виконаних завдань; завдання на телевізійному обладнанні, реальних об'єктах; інші види індивідуальних та групових завдань із створення проектів; контроль у вигляді модульної контрольної роботи; залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на лабораторних заняттях, усне опитування; презентації проектів.

Форма модульного контролю: виготовлення та презентація медіапродукту.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8-10	30	100
10	10	50		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття (зйомка, написання текстів, монтаж, ефір)	5	40	5	30
Презентація телепроєкту	5	20	5	30
Проходження неформальної освіти	-	-	2	10
Модульна контрольна робота	1	40	1	30
РАЗОМ		100		100

Критерії оцінювання під час лабораторних занять

Знання з курсу перевіряються й оцінюються за результатами усної відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми та за результатами виготовленого аудіовізуального продукту

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час практичних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі виконав завдання повністю, без помилок; робота демонструє глибокі знання теоретичних основ тележурналістики та вміння застосовувати їх на практиці; виявив високий рівень творчого підходу, оригінальність і креативність у виконанні завдань; використав технічне обладнання телерадіостудії та програмне забезпечення на професійному рівні; грамотно та чітко виклав матеріал

	(зробив начитку), змонтував матеріал та презентував його у визначені строки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача, який виконав завдання в основному правильно, але є незначні недоліки або помилки, які не впливають суттєво на якість роботи; робота демонструє достатній рівень знань, але в окремих аспектах спостерігається поверховість; творчий підхід є, але він не завжди послідовний або достатньо оригінальний; технічне обладнання та програмне забезпечення використано з невеликими недоліками або без повного застосування функцій; грамотність та чіткість викладу переважно відповідають вимогам, але трапляються дрібні помилки в мовленні чи монтажі; змонтував матеріал та презентував його із незначним порушенням строків.
3 бали	Оцінюється робота здобувача, який виконав завдання частково або з помітними помилками, які знижують якість роботи; демонструє лише базові знання теоретичних основ тележурналістики; творчий підхід є слабким або відсутнім, робота виглядає стандартно; використання технічного обладнання та програмного забезпечення обмежене, наявні серйозні технічні помилки; виклад матеріалу (начитка, монтаж) містить значні мовні або технічні недоліки; презентація матеріалу проведена з істотним порушенням строків.
2 бали	Оцінюється робота здобувача, який завдання виконав менше ніж наполовину або воно не відповідає поставленим вимогам; робота демонструє низький рівень знань теоретичних основ; відсутній творчий підхід; робота виглядає незавершеною; технічне обладнання та програмне забезпечення використано на низькому рівні або не використано взагалі; начитка або монтаж мають численні істотні помилки, які унеможливають якісну презентацію матеріалу; презентація не виконана зовсім.
1 бал	Оцінюється робота здобувача, який завдання не виконано взагалі або виконано на рівні, який абсолютно не відповідає вимогам; робота не демонструє жодних знань теоретичних основ тележурналістики; відсутні творчість і самостійність, матеріал не підготовлено; технічне обладнання та програмне забезпечення не використовувалися; виклад матеріалу, монтаж і презентація відсутні або виконані на неприйнятному рівні.
0 балів	Оцінюється робота здобувача, який не виконав завдання чи не надав матеріал для оцінювання; робота не відповідає жодному із встановлених критеріїв, матеріал не має навіть мінімальної цінності чи релевантності.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь серйозний елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзамену (без підсумкового іспиту). Студент має право підвищити оцінку, складаючи екзамен.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Зараховано (90–100 балів, А) заслугоує здобувач, котрий всебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну й ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Зараховано (82–89 балів, В) заслугоує здобувач, котрий повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Зараховано (74–81 бал, С) заслугоує здобувач, котрий у загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Зараховано (64–73 бали, D) заслугоує здобувач, котрий знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

Зараховано (60–63 бали, E) заслугоує здобувач, котрий володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і

використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Не зараховано (35–59 балів, FX) виставляється здобувачеві, котрий виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

Не зараховано (0–34 бали, F) виставляється здобувачеві, котрий володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована Шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ЖУРНАЛІСТИКА В ЗОНАХ БОЙОВИХ ДІЙ: МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ НОРМИ ТА ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ

Тема 1. Природа сучасних воєн у міжнародному вимірі

Гібридні та асиметричні конфлікти. Інформаційна війна та інформаційний тероризм у глобальному медіапросторі. Воєнна і військова журналістика в міжнародній практиці. Воєнні доктрини держав та їх вплив на роботу журналістів.

Тема 2. Міжнародні журналістські стандарти в умовах війни

Професійні стандарти міжнародних медіа (BBC, Reuters, AP, AFP). Баланс, достовірність, неупередженість, відповідальність і гуманітарний підхід під час висвітлення бойових дій.

Тема 3. Міжнародно-правові аспекти діяльності журналістів у зоні бойових дій

Тема 1. Природа сучасних воєн у міжнародному вимірі	4	2	2			2	2			
Тема 2. Міжнародні журналістські стандарти в умовах війни	12	2	2	8		14	2		12	
Тема 3. Міжнародно-правові аспекти діяльності журналістів у зоні бойових дій	4	2	2			-				
Тема 4. Організація роботи міжнародного журналіста в зоні бойових дій	12	2	2	8		12			12	
Тема 5. Медіабезпека та цифрова безпека в зоні бойових дій	8	2	2	4		6			6	
Разом за модуль 1	40	10	10	20						
МОДУЛЬ 2.										
Тема 6. Специфіка журналістської відео- та фотофіксації в зоні бойових дій	6	2	4			2	2			
Тема 7. Журналістські матеріали як доказ воєнних злочинів у міжнародному праві	11	2	2	7		12		2	10	
Тема 8. Міжнародні журналістські розслідування воєнних злочинів	10	2	2	6		12		2	10	
Тема 9. Війна як колективна та транснаціональна травма	9	2	2	5		13			13	
Тема 10. Робота з чутливим контентом у міжнародній журналістиці війни	14	2	4	8		17		2	15	
Разом за модуль 2.	50	10	14	26						
Разом за курс	90	20	24	46		90	6	6	78	

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Гібридні та асиметричні конфлікти. Інформаційна війна та інформаційний тероризм у глобальному медіапросторі.	2	

2.	Професійні стандарти міжнародних медіа (BBC, Reuters, AP, AFP).	2	
3.	Міжнародне гуманітарне право, Женевські конвенції.	2	
4.	Логістика, безпека, взаємодія з військовими структурами, міжнародними організаціями та місцевими фіксерами	2	
5.	Захист даних, комунікацій, джерел інформації. Поведінка в екстремальних ситуаціях	2	
6.	Технічні, етичні та безпекові аспекти відео- й фотозйомки.	4	
7.	Документування злочинів війни	2	2
8.	Методологія розслідувань, OSINT	2	2
9.	Травма-інформований підхід у міжнародній журналістиці	2	
10.	Етичні принципи роботи з дітьми, загиблими, пораненими, військовополоненими, біженцями	4	2
Разом		24	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Проаналізуйте, як різні міжнародні медіа (до прикладу, BBC, RT та Al Jazeera) висвітлюють обстріли Харкова (варіанти – Києва, Херсона, Запоріжжя), звертаючи увагу на використання термінології та тональність подачі новин та підготуйте тези доповіді.	8	12
2.	Порівняйте, як різні медіа висвітлюють тему воєнних злочинів під час війни в Україні, зокрема документування злочинів, міжнародні реакції та подачу свідчень (на прикладі France 24, Sky News Deutsche Welle).	8	12
3.	Підготуй есе (до 600 слів) на основі аналізу висвітлення ролі міжнародних організацій у допомозі Україні під час війни, зокрема висвітленні гуманітарної допомоги, евакуації біженців та забезпечення прав людини.	4	6
4.	Запишіть влог на тему: «Війна очима дітей»	7	10
5	<i>Запишіть короткі відеоролики (2-3, хронометраж до 1 хв.) патріотичного спрямування для їх подальшого просування на сторінках кафедри журналістики.</i>	6	10
6	Опрацюй посібник з журналістської етики, підготуй та запиши влог на тему «Як різні медіа висвітлюють питання етики в журналістиці під час війни, зокрема при роботі з чутливим контентом, таким як загиблі мирні жителі, поранені діти або військовополонені». (https://cje.org.ua/library/posibnyk-z-zhurnalistiskoi-etyky/)	5	13
7	<i>У межах проєкту «4.5.0. Історії перемоги» запиши подкаст із військовим.</i>	8	15

		Разом	46	78
--	--	--------------	-----------	-----------

Самостійна робота передбачає **неформальну освіту**: навчання на онлайн-платформах Prometheus, EdEra, Дія.Освіта чи ін. За наявності сертифікатів здобувачеві зараховуються результати навчання як окремої складової освітнього компонента. Робочою програмою передбачена можливість отримати **10 балів** за проходження двох курсів **неформальної освіти**.

6.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання видаються здобувачам вищої освіти індивідуально і складаються із питань для дискусій, підготовки доповідей, інформаційних повідомлень з проблемних питань. Індивідуальне завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби навчання: комп'ютерне обладнання навчального ТРЦ та кабінету мультимедійної платформи «Media Vista» (<https://mediavista.com.ua/about-us>), телевізійне обладнання ТРЦ, аудіовізуальна студія «Контента».

Програмне забезпечення: основне преінстальоване та ліцензійне програмне забезпечення для персональних комп'ютерів, надане у рамках міжнародного Проекту ЄС Еразмус+ DESTIN (<http://destin.uzhnu.edu.ua/home-en/>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Військова журналістика. український аспект: становлення української військової журналістики; місце військової журналістики у медіапросторі в період воєнного стану; правові підстави діяльності військових журналістів під час воєнних дій / Укл.: Копотун І. М., Коропатнік І. М., Микитюк М. А., Павлюк О. О., Пасіка С. П., Петков С. В. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 676 с.
2. *Журналістика і війна*. European Media Union. <https://mediaunion.eu/ua/journalism-and-war/>
3. Посібник з журналістської етики. [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куш Л.]. К. : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.
4. Сорока М. Журналісти на війні. Документальні дослідження, хронікальний літопис, аналітика. Воєнні щоденники. К.: Фоліо, 2022. 448 с.

Допоміжна література

1. Комісія з журналістської етики (КЖЕ). (2022, 8 листопада). *Журналістика під час війни: Новий досвід та виклики* [Відео]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=v-SVmSR58UA>
2. Комісія з журналістської етики (КЖЕ). (2022а, 21 квітня). *Журналістський матеріал як інструмент в судовому розгляді щодо збройних конфліктів* [Відео]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=neuyYInx7Fw>

3. Комісія з журналістської етики (КЖЕ). (2023, 25 січня). *Специфіка інтерв'ю з російськими військовополоненими* [Відео]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=eY6hBiZF87s>
4. Комісія з журналістської етики (КЖЕ). (2023b, 13 лютого). *Олександра Матвійчук про збір доказів воєнних злочинів* [Відео]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=67IYfmAT1J4>
5. Масишин А., Мірончук М. Посібник для творців контенту: для виявлення та протидії російській пропаганді в новітніх технологіях. Інститут Інноваційного Врядування, 2024. 34 с.
6. Наказ Головнокомандувача Збройних Сил України «Про організацію взаємодії між Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану» від 03.02.2022 р. № 73 <https://mod.gov.ua/diyalnist/normativno-pravova-baza/nakaz-golovnokomanduvacha-zsu-vid-03-03-2022-roku-73-zi-zminami>
7. Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну, Закон України № 2265-IX (2024) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2265-20#Text>
8. A definitive guide to verifying digital content for emergency coverage. Verification Handbook [Електронний URL:https://verificationhandbook.com/book_ua
9. Committee to Protect Journalists. URL: <https://cpj.org/uk/>
10. European Federation of Journalists. URL:<https://europeanjournalists.org/>
11. FILM.UA Group. (2023, 20 квітня). *Медіа на війні. Епізод 5. Фіксері: Невидимий фронт* [Відео]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=0BmhuOLUHSE>
12. FILM.UA Group. (2023, 29 квітня). *Медіа на війні: Трансформація. Епізод 9. На передовій* [Відео]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=lmAudLOfwa8>
13. From hope to horror. Five years of crisis in Syria. Amnesty International. URL:<https://www.amnesty.org/en/latest/press-release/2016/03/fromhope-to-horror-five-years-of-crisis-in-syria/> (дата 30.10.2024).
14. Gender-sensitive indicators for media: framework of indicators to gauge gender sensitivity in media operations and content. UNESCO, 185 pages. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000217831>
15. *Global charter of ethics for journalists - IFJ.* (б. д.). IFJ. <https://www.ifj.org/who/rules-and-policy/global-charter-of-ethics-for-journalists>
16. Howard, H., & Wright, J. (2022, 25 лютого). 'Go f*** yourselves': Final words of ukrainian guards on snake island. Mail Online. <https://www.dailymail.co.uk/news/article-10549683/Russian-warship-f-Final-words-Ukrainian-border-guards-Snake-Island.html>
17. Interviewing Principles URL: surl.li/jkrce
18. Poynter: <https://www.poynter.org/>